

Hyvinvointitietojen ja omatietovarannon jatkokehityksen konseptointi

Konseptoinnin tilannekatsaus ja terveiset kommenttikierrokselta

Minna Linsamo

25.4.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Konseptoinnin tavoitteet ja tilanne

Tavoitteena on

- Tarkentaa henkilön itse- ja omahoidossa tuottamiensa tietojen määrittelyä ja hyödyntämisen toimintamallia sosiaali- ja terveydenhuollossa
- Kirkastaa omatietovarannon roolia.
- Tuottaa kehittämispolku eli tarkennettu toteuttamissuunnitelma.
- Aikataulu 6/21 – 4/22
- Konseptointidokumentti on ollut kommentoitavana sidosryhmillä 4/22
- Esitellään Sote KA Asiakas- ja potilastietojen ensisijaisen käytön, asioinnin ja omahoidon alaryhmässä 28.4.22
- Hyväksyntä: Sote KA pääryhmä

Konseptia työstämässä

- THL: Minna Linsamo, Emilia Varonen, muita asiantuntijoita ollut kommentoimassa
- Kela: Anna Korpela, Mari Peltola-Nykyri, Miia Riihinen, Aleksi Aho, Irja Halén, Minna Puolanmaa, Anssi Hämäläinen
- Sidosryhmät työpajoissa
  - Sote KA Asiakas- ja potilastietojen ensisijaisen käytön, asioinnin ja omahoidon alaryhmä
  - Järjestöjen edustajia
  - HL 7 Finland Personal Health SIG ja omatietovarannon tukiprojekti

Omatietovarannon nykytilan haasteet

Omatietovarannon käyttö ei ole toistaiseksi levinnyt laajalle. Omatietovarantoon on liittynyt 4 hyvinvointisovellusta, joista useimmat ovat saaneet kansallista rahoitusta sovelluksen kehittämiseen. Omatietovarannon nykytilassa onkin tunnistettu muun muassa seuraavanlaisia haasteita, joihin tämä konseptointi pyrkii osaltaan vastaamaan:

- Omatietovarantoon liittymisessä **ei ole tunnistettu suoranaisia liiketoimintamalleja hyvinvointisovelluksen valmistajalle**, mikä on vähentänyt kiinnostusta kehittää kansalaisen käyttöön tarkoitettuja sovelluksia omatietovarantoon liitettäväksi. Muut omatietovarannon tarjoamat hyödyt, kuten näkyvyys Kanta-palveluiden kautta tai mahdollisuus hyödyntää muiden sovellusten tuottamia tietoja oman sovelluksen toiminnallisuuksissa, ei ole toiminut riittävänä houkuttimena hyvinvointisovellusten valmistajille.
- Asiakastietolain mukaan omatietovarantoon liittyvät hyvinvointisovellukset kuuluvat luokkaan A joka tarkoittaa että sovelluksen saa ottaa tuotantokäyttöön ja liittää valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin sen jälkeen, kun tietojärjestelmä tai hyvinvointisovellus on sertifioitu asiakastietolain mukaan. Sertifioinnin kustannukset ovat hyvinvointisovelluksen valmistajalle korkeat. **Yhdistettynä selkeän liiketoimintamallin puutteeseen, vaadittava sertifiointi voi vaikuttaa valmistajien halukkuuteen liittää sovelluksiaan omatietovarantoon.**
- Nykyinen omatietovarannon tietosisällön kehitysprosessi on koettu hitaaksi ja kankeaksi.
- Mahdollisuus jakaa omatietovarantoon tallennettuja tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille on yksi olennainen omatietovarannon toiminnallisuus. **Omatietovarannosta ei ole toistaiseksi voitu luovuttaa hyvinvointitietoja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen palveluprosessissa hyödynnettäväksi.** Tämä mahdollistuu asiakastietolain myötä 1.1.2024 alkaen. Tietojen hyödyntäminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen toimesta edellyttää myös ammattilaisen käytössä olevan, sertifioidun sovelluksen tai järjestelmän liittämistä omatietovarantoon.

Konseptoinnin tavoitetila

*Hyvinvointisovellusvalmistaja saa
liiketaloudellisesta hyötyä
Omatietovarantoon liittymisestä*

Kansalainen

"Voin tallentaa hyvinvointitietojani hyvinvointisovelluksen, Omakannan tai alueellisen asiointipalvelun kautta Omatietovarantoon.

Tämä tukee ja tehostaa sitoutumistani oman hyvinvointini edistämistä ja terveyden ylläpitoa. Suostumuksellani voin antaa tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen prosessiin. Voin hyödyntää jo kerran tallennettuja tietoja alueellisissa asiointipalveluissa. Resepti; asiakas- ja potilastietoni voidaan luovuttaa hyvinvointisovellukselle suostumuksellani. "

Omatietovaranto

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen

"Näen asiakkaani ajantasaiset hyvinvointitiedot helposti ja sujuvasti. Voin tallentaa ne asiakkaan suostumuksella asiakastietojärjestelmään."

Hyvinvointitieto

- Mittaustieto, elämäntilannetieto
- Erilaiset suunnitelmat
- Muu yhteenvetotieto

Toisiokäyttö

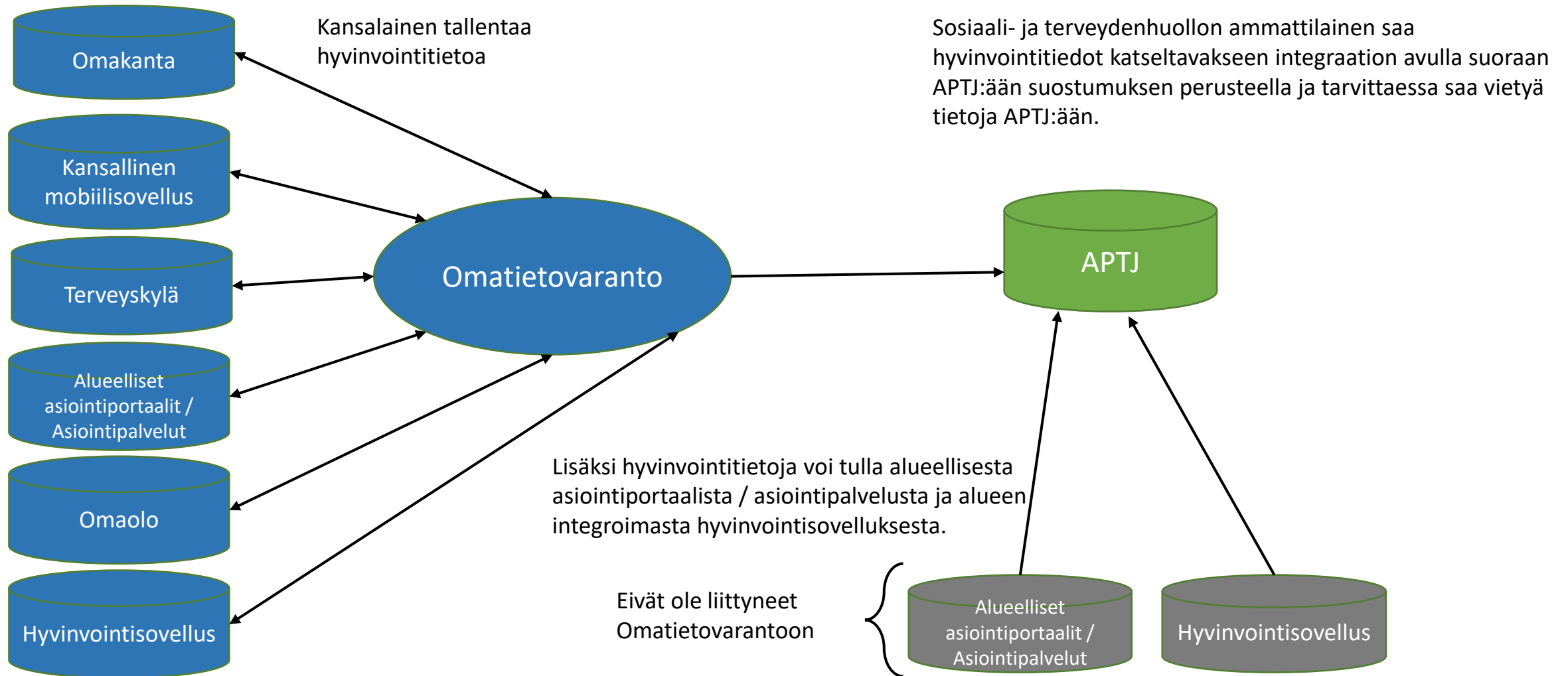
Hyvinvointitieto on hyödynnettävissä toisiokäytössä tulevaisuudessa.

Kuvat © Piritta Hiltunen,
mukaillen Työ- ja
toimintakyky
konsepti

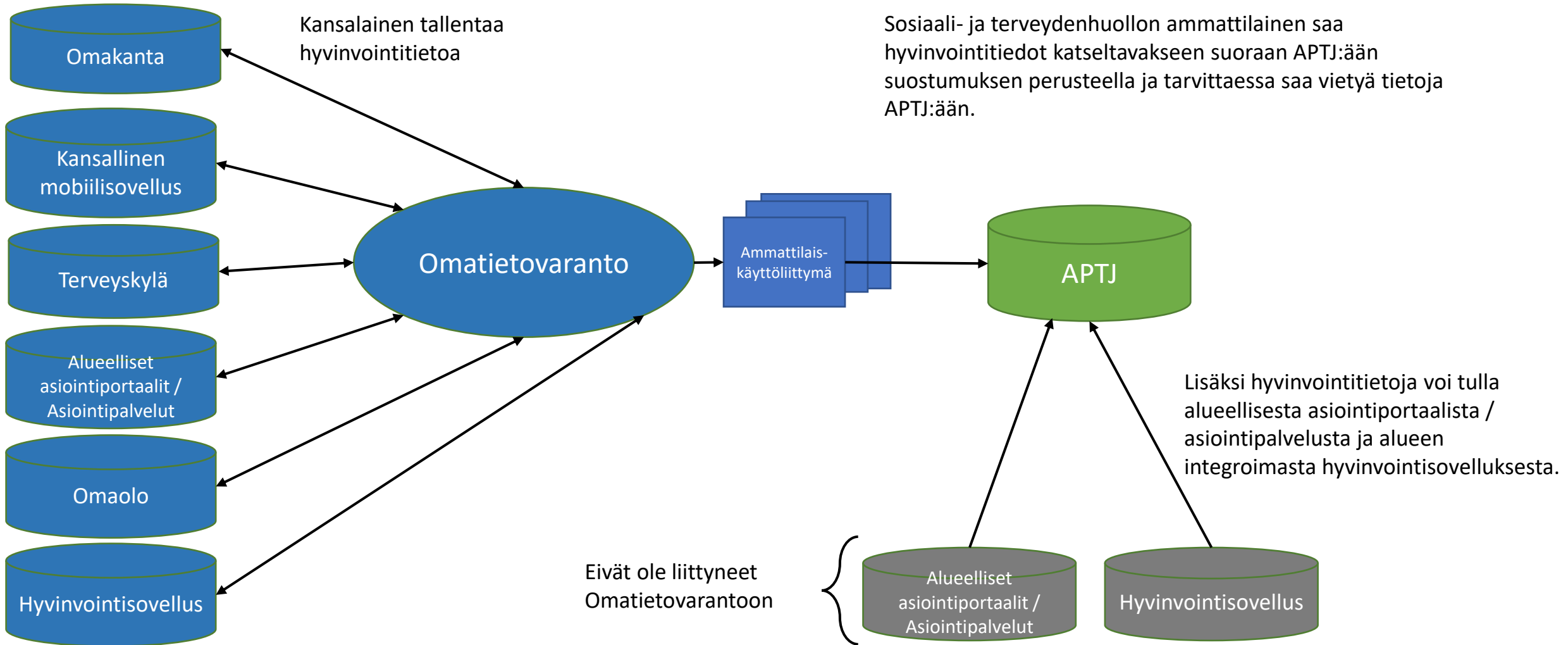
Tavoitetilan hyödyt eri toimijoiden kannalta

Toimija	Keskeinen hyöty
Kansalainen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimintamalli tukee ja tehostaa kansalaisen sitoutumista oman hyvinvointinsa ja terveyden edistämiseen sekä itse- ja omahoitoon. • Toimintamalli mahdollistaa kansalaisen itse tuottamien tietojen tallentamisen kansalliseen luotettavaan tietovarantoon, josta kansalainen voi halutessaan jakaa tallentamia tietoja sosiaali- ja terveydenhuollossa hyödynnettäväksi. • Kansalaisella on oikeus itse päättää tietojensa tallentamisesta, käytöstä ja poistamisesta omatietovarannosta. • Kertaalleen kirjattu tieto on käytettävissä ja hyödynnettävissä kansalaisen käytössä olevissa hyvinvointisovelluksissa ja asiointipalveluissa.
Ammattilainen	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollistaa kansalaisen erilaisilla hyvinvointisovelluksilla, asiointipalveluilla tai Omakannan kautta tallentamien hyvinvointitietojen hyödyntämisen hoidon seurannassa ja päätösten tekemisessä, sekä osana asiakkuuksien hoitoa yhdestä keskitetystä tietovarannosta. • Kansalaisen tuottamat tiedot ovat ajantasaisesti käytettävissä kaikkialla Suomessa siellä, missä kansalaista kulloinkin hoidetaan.
Hyvinvointisovellus toimittaja	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointisovellusten toimittajalla on selkeä liiketoimintamalli sovellukselleen. • Omatietovarantoon saadaan liittymään kansalaisen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä hyvinvointisovelluksia.
Toisiokäyttö	<ul style="list-style-type: none"> • Omatietovarantoon tallennettua tietoa voidaan hyödyntää yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, tiedolla johtamisessa, tutkimuskäytössä ja tuotekehityksessä.

Ratkaisukuvaus A: Integraatio omatietovarannosta asiakas- ja potilastietojärjestelmään

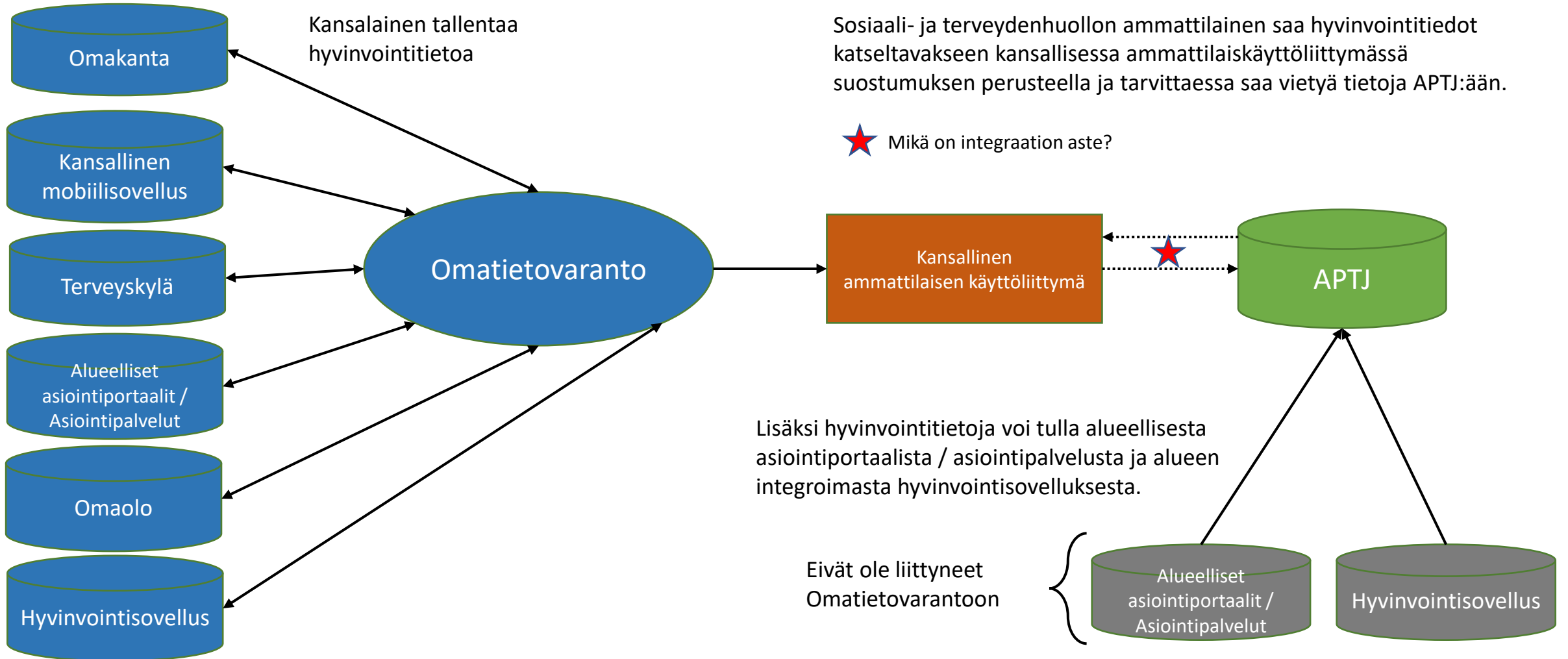

Ratkaisukuvaus B: Muut ammattilaiskäyttöön tarkoitetut sovellukset omatietovarannon ja APTJ:n välillä

Ratkaisukuvaus C: Kansallinen ammattilaiskäyttöliittymä, jossa tietojen näyttäminen ja suodattaminen

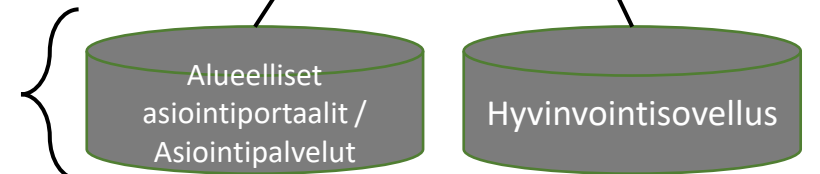

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen saa hyvinvointitiedot katseltavakseen kansallisessa ammattilaiskäyttöliittymässä suostumuksen perusteella ja tarvittaessa saa vietyä tietoja APTJ:ään.

★ Mikä on integraation aste?

Lisäksi hyvinvointitietoja voi tulla alueellisesta asiointiportalista / asiointipalvelusta ja alueen integroimasta hyvinvointisovelluksesta.

Eivät ole liittyneet Omatietovarantoon

Kommentointikierroksen palaute 1

- Omatietovarannon rooli keskitettynä tiedon tallennuspaikkana
  - Miksi tarvitaan keskitetty tallennus hajautetun mallin sijaan? Tiedot tallennetaan joka tapauksessa sekä hyvinvointisovelluksiin että niitä käyttäviin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Mitä hyötyjä tulee siitä, että näiden paikkojen lisäksi luodaan vielä yksi tallennuspaikka lisää?
  - Tässä kohtaa tulisi tarkastella sitä, tehdäänkö esimerkiksi oma siilo ainoastaan julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle? Kuinka tämä vaikuttaa siihen, millä tavoin kansalaiset hallitsevat hyvinvointitietojensa luovuttamista esimerkiksi vakuutusyhtiöille tai hyvinvointivalmentajille?
  - Onko keskitettyyn tietovarantoon tallentaminen nykypäivänä tavoiteltavissa oleva asia? Monet tiedot kertyvät automaattisesti laitevalmistajien pilvipalveluihin, ja niiden siirtäminen keskitettyyn tietovarantoon saa aikaan tilanteen, jossa sama tieto on kahdessa eri paikassa. Tämä puolestaan lisää tietovuodon riskiä ja tekee tiedon oikeellisuuden varmistamisen vaikeammaksi.

Kommentointikierroksen palaute 2

- Ratkaisuvaihtoehto A: Integraatio omatietovarannosta APTJ:ään
  - On äärimmäisen epätodennäköistä, että asiakas- ja potilastietojärjestelmät kykenisivät vastaamaan kaikkien ammattiryhmien eri tarpeisiin tarkastella hyvinvointitietoja!
  - Tähän vastaisi paljon paremmin ekosysteemi, jossa hyvinvointitietoja analysoivia ja visualisoivia sovelluksia olisi tarjolla kymmenittäin tai sadoittain ja ammattilaiset voisivat valita näistä sovelluksista tarpeisiinsa parhaiten sopivat.
- Ratkaisuvaihtoehto C: Kansallinen ammattilaiskäyttöliittymä (optio)
  - Ei ole olemassa yhtä käyttöliittymää, joka soveltuisi hyvinvointitietojen tarkasteluun. Tai jos on, se on täysin kykenemätön vastaamaan suurimpaan osaan sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeista.
  - Näitä ammattilaiskäyttöliittymiä täytyisi olla kymmeniä tai satoja erilaisia!

Kommentointikierroksen palaute 3

- Liiketoimintamalli
  - Saksan DiGA-mallin nouseminen esiin on sinänsä hyvä, koska se näyttää muodostuvan käytännöksi Euroopassa laajemminkin. Suomi on kuitenkin pieni sisämarkkina ja OTV vaatii sovellukselta aika paljon Suomi-spesifiä räätälöintiä. Liiketoimintaa tarkasteltaessa tulisi verrata OTV:n tarjoamia liiketoimintamalleja muihin vastaaviin. Jos esimerkiksi laitevalmistajien pilvipalveluihin ja APTJ:iin integroitumalla pystyy tuottamaan vastaavan palvelun ketterämmin ja kustannustehokkaammin kuin OTV:oon liittymällä, on vaarana että kaupallisen toiminnan lainalaisuudet panevat sovellusvalmistajat valitsemaan kaupallisesti houkuttelevamman vaihtoehdot. Vasta tällainen vertailu mahdollistaisi pohdinnan siitä, onko OTV:oon liittyminen sovellustoimittajalle houkuttelevaa ja miten siitä voisi tehdä entistä houkuttelevampaa.
  - Toiveena on ollut liiketoimintamallina alustamalli, jossa dataa tuottanut sovellus saisi osansa datan käytöstä saatavasta tulosta, mutta tällaiselle liiketoimintamallille ei valitettavasti ole vielä löytynyt tilaa.
    - Jossain vaiheessa esillä ollut malli hyvinvointisovellusten alustayhtiöstä, joka voisi jyvittää datan käytöstä muodostuvan tulon datan käsittelyyn osallistuneille sovelluksille ei ilmeisesti noussut tässä varteenotettavaksi vaihtoehdoksi?

Kommentointikierroksen palaute 4

- Muita ehdotuksia liiketoimintamalleista:
  - Olisiko mahdollista luoda malli, jolla erityisesti tietojen tuottamiseen omatietovarantoon luotaisiin korvattavuutta ym. insentiivejä, mutta myöskään (erityisesti tietojen hyödyntämisessä) maksulliset sovellukset, mainosrahoitteisuus (ei tietosisältöihin perustuen) tai alustan päälle kehitettävät muut liiketoimintamallit eivät olisi poissuljettuja?
  - Voiko esim. yleishyödyllinen järjestö tuottaa ja tarjota sovelluksen ilman korvattavuutta omalla kustannuksellaan?
  - Voiko terveyspalvelun tuottaja tai järjestäjä maksaa asiakkailleen sovelluksen?
  - Voiko työnantaja maksaa työntekijöilleen sovelluksen?
  - Voiko asiakas ostaa sovelluskaupasta sovelluksen jossa ei ole korvattavuutta?
  - Voiko maksullisen portaalipalvelun tarjoaja maksaa portaalin asiakkaille sovelluksen?
  - Voiko vakuutusyhtiö tai kuntoutustoimija maksaa asiakkailleen sovelluksen?
  - Voiko liiketoimintamalli perustua käyttäjäkohtaisten hyvinvointitietojen luovuttamiseen, josta tietojen hyödyntäjä antaa ilmaisen tietyn sovelluksen käyttöoikeuden (tai jopa korvauksen) asiakkaalle?
  - Voiko jonkun hyvinvointiin liittyvän tuotteen / palvelun tarjoaja tarjota ei-korvattavan / maksuttoman omien tuotteidensa nettimyymälään liittyvän sovelluksen kaikille tai kanta-asiakkailleen?

Tunnistetut kehittämiskohteet: kansalainen hyvinvointitiedon tuottajana ja hyödyntäjänä

Kehittämiskohde	Tarkempi kuvaus	Riippuvuudet, edellytykset, lisäselvitystarpeet
Omakannan kautta hyvinvointitietojen tallennus omatietovarantoon (tietyt priorisoidut tiedot)	<p>Tiettyjen priorisoitujen tietojen tallentamismahdollisuus Omakannasta omatietovarantoon (ml. tarvittava tietosisältöjen kehittäminen ja yhteentoimivuuden varmistaminen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ensimmäisessä vaiheessa konseptoinnin aikana tunnistettujen tietojen tallennus: verenpaine, paino, verensokeri, pef, lääkitystiedot • Myöhemmissä vaiheissa mahdollisten muiden Omakannasta tallennettavaksi soveltuvien ja priorisoitujen tietosisältöjen tallentamismahdollisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkoarviot muiden mahdollisesti tallennettavien tietojen määrittelystä olisi hyvä tehdä yhdessä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. • Lääkitystiedon osalta aikataulutusta katsotaan yhteen Lääkehoidon tiedonhallinnan konseptin aikataulun kanssa.
Kansallinen mobiilisovellus (Omakanta-mobiilisovellus)	Omakanta-mobiilisovelluksella tallennetaan samoja hyvinvointitietoja omatietovarantoon kuin Omakannan selainversiosta	<ul style="list-style-type: none"> • RRP kokonaisuus ja siellä investointi 4 / Kansalaisen digitaaliset palvelut / yhteinen mobiilipalvelu • Omakanta-mobiilisovelluksen toteutuksen rahoitus
Hyvinvointisovellusten liittyminen omatietovarantoon ja käyttöönottojen tuki	Omatietovarantoon liittyneillä hyvinvointisovelluksilla kansalaiset voivat tallentaa ja hyödyntää omatietovarannossa olevia tietojaan Omakannan lisäksi.	Toimiva liiketoimintamalli
Omatietovarannon tietosisällön kehittäminen	Muiden tietosisältöjen kehittäminen hyvinvointisovellusten tallennettavaksi omatietovarantoon	<ul style="list-style-type: none"> • Sujuva tietosisällön ehdottamis-, hyväksymis- ja kehitysprosessi (asiakastietolaki) suunniteltava • HL7 FHIR -standardin versionvaihdot omatietovarannossa sekä omatietovarantoon liittyneissä hyvinvointisovelluksissa ja ammattilaiskäytössä olevissa järjestelmissä/sovelluksissa • Hyvinvointialueiden tarpeet (tuleva valtionavustushaku)
Muu tekninen kehittäminen hyvinvointisovellustoimittajien tarpeiden pohjalta	Omatietovarantoon toteutetaan tarvittavat tekniset muutokset omatietovarannon hyvinvointisovelluksille tarjoamiin rajapintoihin.	

Tunnistetut kehittämiskohteet: Omatietovarannon hyvinvointitiedot hyödynnettävissä sote-prosessissa

Kehittämiskohde	Tarkempi kuvaus	Riippuvuudet, edellytykset, lisäselvitystarpeet
Asiointipalveluiden integraatio omatietovarantoon •tietojen tallentaminen •tietojen hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none"> Asiointipalveluihin toteutetaan kansalaiselle mahdollisuus tallentaa hyvinvointitietojaan asiointipalvelun kautta omatietovarantoon. Omatietovarantoon toteutetaan tuki tarvittaville tietosisällöille sekä mahdollisesti tarvittavat muut muutokset tallennusrajapintoihin. Asiointipalveluihin toteutetaan kansalaiselle mahdollisuus hyödyntää omatietovarannossa olevia hyvinvointitietojaan asiointipalvelussa. Omatietovarantoon toteutetaan mahdollisesti tarvittavat muutokset tietojen hakurajapintoihin. 	Hyvinvointialueiden tahtotila liittää asiointipalveluitaan Omatietovarantoon on selvitettävä. Kansallinen ohjaus, mahdollisesti kansallinen rahoitus. Jos asiointipalvelu liittyy omatietovarantoon, niin se edellyttää palvelun sertifiointia. Sertifiointikustannukset ovat merkittäviä ja tämä voi nousta kynnyskysymykseksi liittymiselle.
Asiakastietojärjestelmien integraatio omatietovarantoon ja siihen liittyvä omatietovarannon tekninen kehittäminen.	Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen saa hyvinvointitiedot hyödynnettäväksi palveluprosessissa integraation avulla suoraan APTJ:ään suostumuksen perusteella ja tarvittaessa saa vietyä tietoja APTJ:ään. Omatietovarantoon toteutetaan mahdolliset liittymisten yhteydessä esiin nousevat asiakastietojärjestelmien tarvitsemat muutokset.	Selvitettävä hyvinvointialueiden halukkuus tehdä integraatio omatietovarantoon.
Kansallinen ammattilaiskäyttöliittymä (optio)	Käyttöliittymä on integroitu APTJ:hin niin, että ammattilainen pääsee APTJ:stä ilman erilliskirjautumista tarkastelemaan omatietovarannon hyvinvointitietoja ja tarvittaessa saa vietyä tiedot APTJ:hen sekä yksinkertainen tietojen suodattaminen.	Tämän käyttöliittymän tarve kartoitettava hyvinvointialueiden kanssa ja selvitettävä rahoitus. Edellyttää lainsäädännön muutoksia, jos toteuttajana Kela
Muut ammattilaiskäyttöön tarkoitetut sovellukset	Omatietovarantoon liittyneet hyvinvointisovellustoimittajat tai muut toimijat voivat toteuttaa ammattilaiskäyttöön tarkoitetun käyttöliittymän jonka kautta sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen saa hyvinvointitiedot katseltavakseen Omatietovarantoon toteutetaan mahdolliset liittymisten yhteydessä esiin nousevat ammattilaiskäyttöliittymän tarvitsemat muutokset.	Tämä on riippuvainen eri toimijoiden halukkuudesta toteuttaa käyttöliittymä.
Omatietovarantoon tuki tietojen luovuttamiselle sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille	Omatietovarantoon toteutetaan valmius luovuttaa kansalaisen hyvinvointitietoja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille: <ul style="list-style-type: none"> kansalaisen suostumuksen hallinta ammattilaissovellusten tekninen integraatio ja rajapinnat asiakastietolain mukaiset raportit kansalaiselle ja sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiolle ammattilaissovellusten sertifiointimääräys ja vaatimukset 	
Omatietovarannossa näkyvä, mikäli hyvinvointitieto on tuotettu lääkinnällisestä laitteesta.	Omatietovarannossa tieto sitä, onko hyvinvointitieto tallennettu lääkinnällisestä laitteesta. Tieto välittyy myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiselle.	

Tunnistetut jatkoselvittävät tarpeet

Tarve	Tarkempi kuvaus	Riippuvuudet, edellytykset, lisäselvitystarpeet
Hyvinvointisovellusten toimittajien liiketoimintamalli / rahoitus	Omatietovarantoon liittymisen tulee olla liiketaloudellisesti kannattavaa hyvinvointisovellustoimittajille.	Korvattavuusmallin kehittäminen edellyttää laajempaa jatkoselvittelyä ja linjausta lähdetäänkö mallia selvittämään tarkemmin.
Tietojen poistaminen 5 vuotta henkilön kuolemasta	Omatietovarantoon toteutetaan toiminnallisuus, jolla asiakastietolain mukaisesti kansalaisen omatietovarantoon tallentamat tiedot poistuvat viimeistään 5 vuotta henkilön kuolemasta.	
Omatietovarannon lokitietojen poistaminen 12 vuotta niiden syntymisestä	Omatietovarantoon toteutetaan toiminnallisuus, jolla asiakastietolain mukaisesti omatietovarannon lokitiedot poistetaan 12 vuoden kuluttua niiden syntymisestä.	
Viestintä kansalaiselle ja opastus palveluiden käytöstä sekä kansalaisen tarpeiden huomioiminen	<ul style="list-style-type: none"> •Kansalaiselle viestittävä hyvinvointitietojen tallennus - ja hyödyntämisen mahdollisuuksista ja siitä miten jatkossa niitä voidaan hyödyntää sosiaali- ja terveystaloudissa. •Varmistetaan tuki palveluiden käytön opastukseen. •Kansalaisen tarpeiden selvittäminen, esimerkiksi mitä hyvinvointitietoja kansalaisen näkökulmasta tulee voida tallentaa Omakannan kautta. 	<ul style="list-style-type: none"> •Edellyttää Omakannan / omatietovarannon / mahdollisen kansallisen mobiilisovelluksen viestinnän täsmennystä ja brändin selkeyttämistä => omatietovaranto terminä vaikeasti ymmärrettävä kansalaiselle •RRP -hankkeessa on osio Kansalaisten digitaaliset palvelut => varmistettava mitä kansalaisen viestintää / koulutukseen liittyvää toteutetaan tätä kautta.
Viestintä hyvinvointisovellusvalmistajille	Hyvinvointisovellusvalmistajille viestittävä asiakastietolain uusista mahdollisuuksista hyvinvointisovelluksille ja omatietovarannon kehittämisestä.	
Viestintä ja koulutus sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiselle.	Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen toiminnan muutos: Hyvinvointitietojen hyödyntäminen nivoutuu osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen prosessia. Tämä edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen koulutusta, jotta he pystyvät hyödyntämään hyvinvointitietoa ratkaisu- ja vahvuuskeskeisesti.	Selvittävä miten viestintä ja koulutus suunnitellaan, voidaanko esimerkiksi toteuttaa RRF-kokonaisuuksissa.
Hyvinvointitietojen hyödyntäminen sosiaalipalveluissa	Sosiaalipalveluissa hyvinvointitietoihin ja omatietovarantoon liittyvät asiat ovat uusia ja niitä on vähän vaikea vielä hahmottaa sosiaalipalveluissa. Asia vaatii sosiaalipalveluissa jatkotarkastelua.	Sosiaalihuollon sähköisen ajanvarauksen määrittelyä ja toimintamalleja edistetään RRF-hankkeessa ja ammattihenkilön digitaalisia työvälineitä => näissä mahdollisesti voidaan vahvistaa osaamista myös hyvinvointitietojen hyödyntämisestä sosiaalihuollossa.

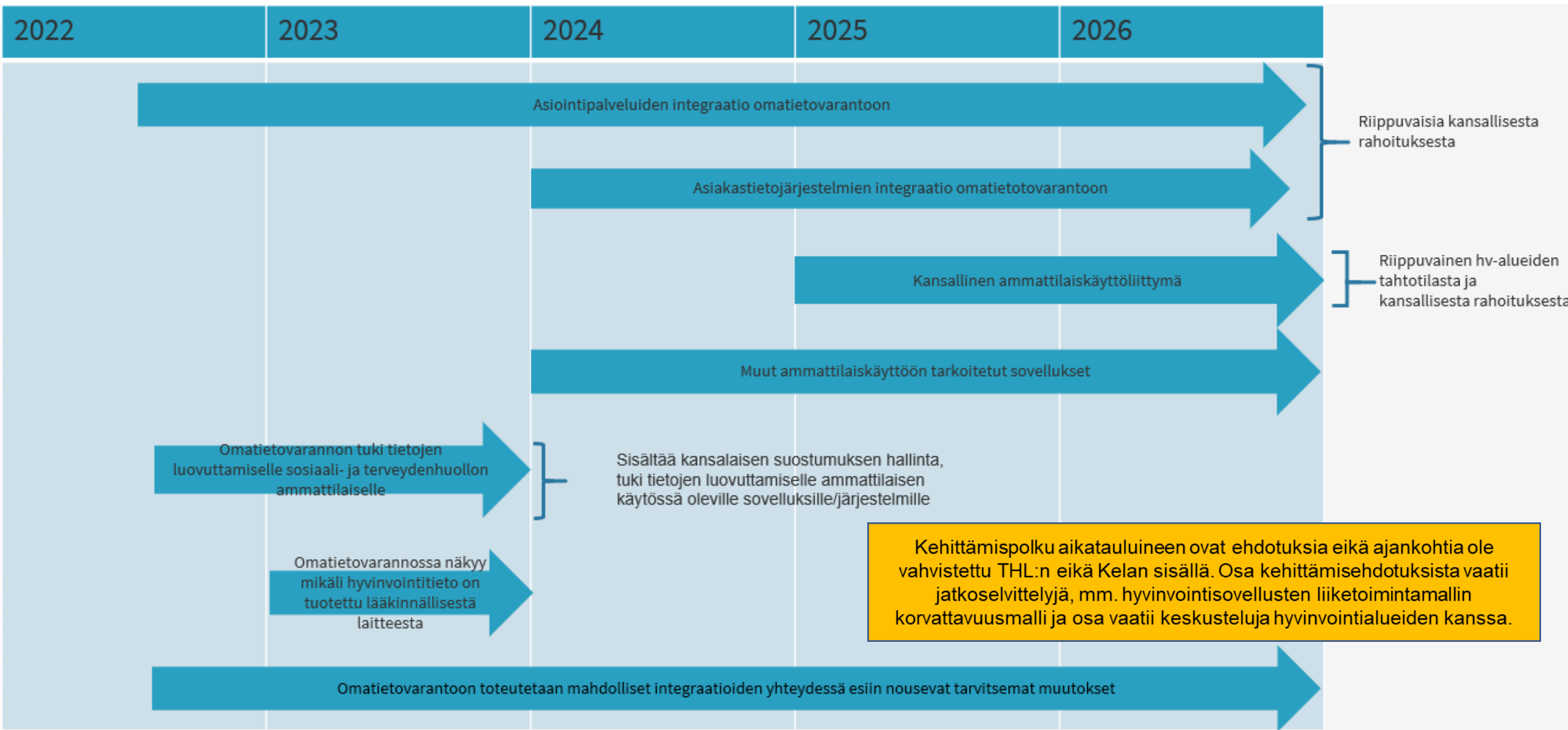

Tunnistetut lainsäädännön selvitystarpeet

Lainsäädännön selvitystarve	Tarkempi kuvaus	Riippuvuudet ja lisäselvitystarpeet
Hyvinvointitiedon määritelmä asiakastietolaissa.	Asiakastietolain hyvinvointitiedon määritelmä kytkeytyy vain omatietovarantoon. Tämä rajaus jättää lain sääntelyn ja vaatimusten ulkopuolelle kaikki muut henkilön itsensä tuottamat ja hallinnoimat hyvinvointitiedot.	Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi lausuntokierros on päättynyt => tuleeko määritelmään muutoksia lausuntokierroksen palautteiden perusteella
Kansalaiselta saatujen tietojen sisällyttäminen palvelunantajan tuottamiin ja palvelunantajan rekisteriin kuuluviin asiakastietoihin ja asiakasasiakirjoihin, sekä tämän mahdolliset vaikutukset omatietovarantoon tallennettaviin tietoihin tai omatietovarantoon liittyviin sovelluksiin.		Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi lausuntokierros on päättynyt => tuleeko asiaan muutosta lausuntokierroksen palautteiden perusteella
Puolesta asiointi		<ul style="list-style-type: none"> •Nykyinen asiakastietolaki tarkennettava erityisesti alaikäisen puolesta asioinnin osalta (mm. Kelan oikeus luovuttaa tietoja muille kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiselle, mikä oikeus alaikäisen huoltajalla on alaikäisen itsensä tallentamiin hyvinvointitietoihin, tulisiko alaikäisellä olla mahdollisuus kieltää tietojensa luovutus huoltajalleen) •Hyvinvointialueiden tarpeet (tuleva valtionavustushaku)
Toisiokäyttö	Puuttuva lainsäädäntö estää hyvinvointitietojen toisiokäytön hyödyntämisen.	Lainsäädännön kehittäminen hyvinvointitietojen toisiokäytön hyödyntämiseksi tarvitaan.
Hyvinvointitietojen luovutus ns. kolmansille osapuolille (kuten personal trainerit, kolmannen osapuolen toteuttamat raportit / analyysit yms.) kansalaisen suostumuksella	Puuttuva lainsäädäntö estää toteutuksen.	Arvioitava viranomaisten, kansalaisten ja hyvinvointialueiden kanssa olisiko tällaisella tarvetta.

Kehittämispolku: Omatietovarannon hyvinvointitiedot hyödynnettävissä sosiaali- ja terveydenhuollon prosessissa

Kiitos!